

SA EXAM PAPERS This Paper was downloaded from SAEXAMPAPERS
SA's Leading Past Year

Exam Paper Portal

You have Downloaded, yet Another Great Resource to assist you with your Studies 😊

Thank You for Supporting SA Exam Papers

Your Leading Past Year Exam Paper Resource Portal

Visit us @ www.saexampapers.co.za

**SA EXAM
PAPERS**

SA EXAM PAPERS

Proudly South African

basic education

Department:
Basic Education
REPUBLIC OF SOUTH AFRICA

NATIONAL SENIOR CERTIFICATE

KREITI YA 12

SEPEDI LELEMETLALELETŠO LA BOBEDI (SAL)

LEPHEPHE LA PELE (P1)

DIBATSELA 2025

TLHAHLO YA GO SWAYA

MEPUTSO: 80

Palomoka ya matlakala a tlhahlo ya go swaya ke 7.

KAROLO YA A: TEKAKWEŠIŠO

POTŠIŠO YA 1

- 1.1 1.1.1 A/Ditamati (1)
- 1.1.2 Ka ngwaga wa 1702 kua Franschhoek. (2)
- 1.1.3 Dutch East Indian Company/DEIC, e le molemi. (2)
- 1.1.4 Go rakwa mošomong. (1)
- 1.1.5 Polokwane (1)
- 1.1.6
- O tlogile Kapa a ya a dula Polokwane.
 - O thomile Khampani ya temo ka go lema ditamati fela.
 - Lehono khampani e godile e lema dienywa tša go fapana. (3)
- 1.1.7
- Go ithuta polelo ya Selobedu.
 - Botho (2)
- 1.1.8
- E thwetše bašomi ba bantši.
 - E rekelwa ke batho ba bantši.
 - E gweba le mafase a ka ntle.
(TŠE PEDI fela) (2)
- 1.1.9
- Ba kaaka mabu le matlakala - Ke ba bantši kudu.
 - Go ipetha sefega - Go ikgantšha. (2)
- 1.1.10 Dikarabo tša balekwa tša maleba di tla amogelwa.
E maatlafatša khamphani.
E godiša ekonomi ya naga. (2)
- 1.1.11
- O kgonne go kgobokeletša ba lapa la gagwe dimilionemilione tša diranta.
 - O gweba ka peu, dienywa le merogo ye menanana lefaseng ka bophara.
 - O phenkgišana le dikhamphani tša mafase a mangwe go tša temo.
(TŠE PEDI fela) (2)
- 1.1.12 Dikarabo tša balekwa tša maleba di tla amogelwa.
Go loba mošomo ga se mafelelo a bophelo.
- Mna van Zyl o ile a rakwa mošomong gomme a feleletša e le molemi wa maemo a godimo lefaseng ka bophara. (2)

- 1.1.13 Dikarabo tša balekwa tša maleba di tla amogelwa.
 Mmušo o swanetše go maatlafatša bafsa ka go ba nea thuto ka tša temo.
- Bafsa ba palelwa ke go ithomela tša temo ka ge ba hloka thuto ya maleba ka tša temo.
- Mmušo o thuše bafsa ka mašelang a go thoma tša temo.
- Ka lebaka la gore go thoma tša temo go nyaka mašelang. (E TEE fela) (2)
- 1.2 1.2.1 C/Serapaneng
- Go bonala a nošetša dibjalo. (2)
- 1.2.2 Selemo
- Ke nako ya go bjala.
 - Motho yo a lego seswantšhong se o apere diaparo tša go laetša gore go a fiša. (2)
- 1.2.3 Dikarabo tša balekwa tša maleba di tla amogelwa.
 Lethabo
- O nošetša dibjalo tšeo di tlogo mo hola. (2)

PALOMOKA YA KAROLO YA A: 30

KAROLO YA B: KAKARETŠO

POTŠIŠO YA 2

Kakaretšo e ka akaretša dintlha tše di latelago:

Go swaya kakaretšo

Kakaretšo e swaiwe ka tsela ye:

- Dintlha = 7 (Moputso o tee go ntlha ye nngwe le ye nngwe)
- Polelo = 3
- Palomoka = 10

Meputso ya polelo ya ge molekwa a se a ngwalolla:

- Molekwa o fiwa moputso o tee (1) ge dintlha tše di nepagetšego di le magareng ga 1–3.
- Molekwa o fiwa meputso ye mebedi (2) ge dintlha tše di nepagetšego di le magareng ga 4–5.
- Molekwa o fiwa meputso ye meraro (3) ge dintlha tše di nepagetšego di le magareng ga 6–7.

Meputso ya polelo ya ge molekwa a ngwalollotše:

- Molekwa ga a fiwe meputso ge a ngwalollotše dintlha tše di lego magareng ga 6–7.
- Molekwa o fiwa moputso o tee (1) ge a ngwalollotše dintlha tše di lego magareng ga 4–5.
- Molekwa o fiwa moputso ye mebedi (2) ge a ngwalollotše dintlha tše di lego magareng ga 2–3.

HLOKOMELA:

Palo ya mantšu

- Moswai a kgonthiše palo ya mantšu ao a šomišitšwego.
- Meputso e se fokotšwe ge molekwa a se a ngwala palo ya mantšu ao a a šomišitšego goba a ngwadile palo yeo e fošagetšego.
- Ge molekwa a fetile palo yeo e beilwego ya mantšu, moswai a bale mantšu a mahlano ka godimo ga ao a beilwego gomme a se swaye karolo yeo e šetšego ya kakaretšo.

	DINTLHA		MANTŠU A TLHALOŠO
1	'Baotledi ba itlwaetše gore ba otlele ka go nanya.'	1	Baotledi ba itlwaetše go otlela ka lebelo la fase.
2	'Baotledi ba fane sekgoba sa go lekanela.'	2	Baotledi ba šielane sebaka sa maleba.
3	'Baotledi ba netefatše gore difatanaga tša bona di loketše tsela.'	3	Baotledi ba kgonthišiše gore difatanaga di seemong sa maleba.
4	'Mabone a swanetše go gotetšwa.'	4	Ba tšhume mabone ka dinako ka moka.
5	'Diwaepara di šome gabotse.'	5	Diwaepara di be seemong sa maleba.
6	'Diporiki le tšona di šome gabotse.'	6	Diporiki di be seemong sa maleba.
7	'Ba se fetafetane mo go sego gwa dumelelwa.'	7	Ba efoge go fetafetana mo go sa swanelago.
			Palo ya mantšu (60)

PALOMOKA YA KAROLO YA B: 10

KAROLO YA C: DIBOPEGO LE MELAO YA TŠHOMIŠO YA POLELO**POTŠIŠO YA 3: PAPTŠO**

- 3.1 C/Pokate (1)
- 3.2 Banna (1)
- 3.3 Pokate ya moswananoši (1)
- 3.4
- Go goga šedi ya bareki.
 - Go tsebagatša sebapatšwa.
- (E TEE fela) (1)
- 3.5 Ga e nyake bannatia. (1)
- 3.6 Ka (1)
- 3.7 Sebapatšwa se a bitša mola go emiša matsogo ga monna yo go laetša maatla le boikgantšho bja go kgona go se fihlelela. (2)
- 3.8
- Papatšo e re ke ya bannatia fela.
 - Seswantšho se se šomišitšwego ke sa monna.
- (2)
[10]

POTŠIŠO YA 4: KHATHUNE

- 4.1 A/Motswadi le ngwana wa gagwe.
- Polelo ya mosadi yo e laetša e le motswadi. (2)
- 4.2 Ka moraleng.
- Setofo
 - Didirišwa tša ka moraleng.
- (E TEE fela) (2)
- 4.3 Ke kgopela thušo ...
- Modirišokgopelo (2)
- 4.4 Pudula ya 1 ke ya go bolela mola pudula ya 2 e le ya go nagana. (2)
- 4.5 O bonala a lapile.
- O itshwere letheka. (2)
- [10]**

POTŠIŠO YA 5: SENGWALWA

5.1	5.1.1	Leilane
Senwamadi
Pheladi
Thakadu
Limpopo
(A MABEDI fela)	(2)
	5.1.2	Go thwe Leilane o dula motsaneng wa Senwamadi Profenseng ya Limpopo.	(1)
	5.1.3	Seroto	(1)
	5.1.4	Honorifiki
• Tlhompho	(2)
	5.1.5	A tsena ka monga wa seloko – A timelela.	(2)
	5.1.6	• Kgolegong – moselana wa –ng
• Motsaneng – moselana wa –ng
(E TEE fela)	(2)
	5.1.7	Kgošigadi – moselana wa – gadi.	(2)
	5.1.8	Ba mo nyaka bjalo ka mpša ya go rakediša mmutla.
• Maphodisa a be a mo nyaka ka phišagalelo.	(2)
5.2	5.2.1	Boledišana	(1)
	5.2.2	Seo se ka nthabiša.	(1)
	5.2.3	• Laptops
• Setulo
• Galase
• Komiki
(TŠE PEDI fela)	(2)
	5.2.4	• Kgopolo
• Nthabiša	(2)

[20]

PALOMOKA YA KAROLO YA C: 40
PALOMOKA YA TLHAHLOBO: 80

